

---

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### החברה הישראלית - סוגיות סוציולוגיות - 59400

תאריך עדכון אחרון 23-03-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדיניות ציבורית-צוערים לשירות המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): לימור סמימיאן דרש

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [limor.darash@mail.huji.ac.il](mailto:limor.darash@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 14:00-15:00 או במועד אחר בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בניתוח סוגיות חברתיות מרכזיות בישראל מנקודת מבט סוציולוגית

מטרות הקורס:

מטרת הקורס להקנות כלי חשיבה וניתוח אקדמיים-סוציולוגיים לדיון מורכב בנושאי ליבה בחברה הישראלית החל מהתקופה הטרומה מדינתית ועד לימים אלו. תחילה נסקור מגמות היסטוריות מרכזיות בחברה הישראלית, ובהמשך נבחן באופן ביקורתי סוגיות סוציולוגיות מרכזיות בנושאי: חברה ומדינה, תרבות, צבא וחברה, מגדר, עדתיות ודת. לבסוף נשאל אודות המחקר האקדמי על החברה הישראלית ועל הקשרים שבין הדיון האקדמי והדיון הציבורי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות נקודות מפתח חברתיות בחברה הישראלית  
לנתח באופן ביקורתי סוגיות בחברה הישראלית  
ליישם את הידע התיאורטי הנרכש בקורס לצורך ניתוח מצבים חברתיים

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית והשתתפות פעילה של הסטודנטים בדיונים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

גישות תיאורטיות  
מדינה וחברה  
שסעים/פערים  
צבא/חברה  
ועוד

חומר חובה לקריאה:

רשימה מלאה כולל חלוקה לנושאים מופיעה באתר המודל איזנשטדט, שמואל נוח, ורבינוביץ, דני. 2007. על לימודי ישראל, לימודי יהדות, מודרניזציה וגלובליזציה: סדרת שיחות. בתוך: דורות, מרחבים, זהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות בישראל, חנה הרצוג, טל כוכבי ושמעון צלניקר (עורכים). ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד. עמ' 481-494.

אלחאג', מג'ד. 2000. "זהות ואוריינטציה בקרב הערבים בישראל: מצב של פריפריה כפולה", בתוך: השסע היהודי ערבי בישראל: מקראה. רות גביון ודפנה הקר (עורכות). ירושלים: המכון הישראלי

לדמוקרטיה. עמ' 13-33.

אלימלך, יובל. ונח לוין-אפשטיין. 1998. "הגירה ושיכון בישראל: מבט נוסף על אי-שוויון אתני", מגמות, ל"ט (3): 243-270.

בורדיה, פייר. 2005. על כמה מתכונות השדה. בתוך: פייר בורדייה, שאלות בסוציולוגיה. תל אביב: רסלינג. עמ' 113-119.

בורדיה, פייר. 2005. המטמורפוזת של הטעם. בתוך: פייר בורדייה, שאלות בסוציולוגיה. תל אביב: רסלינג. עמ' 155-164.

ביטון, יפעת. 2011. "מזרחים במשפט: ה'אין' כ'יש'", משפטים, מ"א: 315-377.

בן-אליעזר, אורי. 2006. "החברה הצבאית והחברה האזרחית בישראל: גילויים של אנטי-מילטריזם ונאו-מילטריזם בעידן פוסט הגמוני", בתוך: בשם הביטחון: סוציולוגיה של שלום ומלחמה בישראל בעידן משתנה, מאג'ד אלחאג' ואורי בן-אליעזר (עורכים), חיפה: הוצאת פרדס. עמ' 29-76.

בנימין, אורלי. 2012. "חקר מגדר בישראל בהקשר של ניאוו-ליברליזציה מואצת והמאמץ לאתגרה", מגדר, 1: 42-24.

דהן, מומי. 2013. "האם כור ההיתוך הצליח בשדה הכלכלי?" האוניברסיטה העברית והמכון הישראלי לדמוקרטיה.

הורוביץ, דן. וליסק, משה. 1990. "מבוא: ישראל כמעבדה חברתית", בתוך: מצוקות באוטופיה: ישראל – חברה בעומס יתר. תל אביב: עם עובד. עמ' 9-39.

הורוביץ, דן. וליסק, משה. 1990. "מישוב למדינה", בתוך: מצוקות באוטופיה: ישראל – חברה בעומס יתר. תל אביב: עם עובד. עמ' 40-68.

הנדלמן, ד. כץ, א. 1998. "טקסים ממלכתיים במדינת ישראל: יום הזיכרון ויום העצמאות", בתוך: מבוא לאנתרופולוגיה: מקראה, מתת אדר-בוניס (עורכת). רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 329-358.

ובר, מקס. 2009. "המדע כייעוד". תכלת 39: 98-128.

זיסר, ברוך וכהן, אשר. 1999. "מדמוקרטיה הסדרית לדמוקרטיה משברית: המאבק על הזהות הקולקטיבית בישראל", פוליטיקה כתב העת למדע המדינה ויחסים בינלאומיים, 3: 9-30.

יאיר, גד. 2011. צופן הישראליות: עשרת הדיברות של שנות האלפיים. ירושלים: כתר. עמ' 7-31, 113-87, 156-141, 211-185.

ידגר, יעקב. 2012. "מבוא", בתוך: המסורות בישראל: מודרניות ללא חילון. ירושלים: מכון הרטמן, הפקולטה למשפטים אוניברסיטת תל-אביב והוצאת כתר. עמ' 19-46.

יזרעאלי, דפנה. 1999. "המגדור בעולם העבודה", בתוך: מדינה יהודית ודמוקרטיה, רוזן צבי אריאל (עורך). תל אביב: רמות. עמ' 167-215.

ינאי, ניצה, פרידמן, אריאלה. 1995. זהות וג'נדר: מהות פסיכולוגית או שיח תרבותי? פסיכולוגיה, ה' 15: 7-15.

כהן, אשר. 2004. "ראשית צניחת גאולתנו – דעיכת הציונות הדתית במאבק על הזהות היהודית במדינת ישראל והשפעותיה לעתיד". בתוך: הציונות הדתית: עידן התמורות, אשר כהן וישראל הראל (עורכים). ירושלים: מוסד ביאליק. עמ' 364-385.

כזום, עזיזה. 1999. "תרבות מערבית, תיוג אתני וסגירות חברתית: הרקע לאי השוויון האתני בישראל", סוציולוגיה ישראלית, א(2): 385-428.

סמוחה, סמי. 2000. "המשטר של מדינת ישראל: דמוקרטיה אזרחית, אי-דמוקרטיה או דמוקרטיה אתנית", סוציולוגיה ישראלית, 2: 565-630.

פוקו, מישל. 1972 [1986]. תולדות השיגעון בעידן התבונה. ירושלים: כתר. עמ' 56-11.

פוקו, מישל. 1978 [1996]. תולדות המיניות. תל אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 7-28; 39-53; 64-71; 91-108.

רוזנהק, זאב. 2007. "דינמיקות של הכלה והדרה במדינת הרווחה הישראלית: בנית מדינה וכלכלה מדינית", בתוך: דורות, מרחבים, זהויות: מבטים עכשוויים על חברה ותרבות בישראל. חנה הרצוג, טל כוכבי ושמעון צלניקר (עורכים). ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד. עמ' 317-349.

---

ריצר, ג'ורג. 2006. תאוריות סוציולוגיות מודרניות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, אורי. 2005. "הזמן של ה'פוסט': הערות על הסוציולוגיה בישראל מאז שנות התשעים" תיאוריה וביקורת, 26: 241-254.

Lomsky-Feder, E., Ben-Ari, E., & Ben-Yehuda, N. 1999. *The Military and Militarism in Israeli Society*. Albany, N.Y.: Albany, N.Y.: State University of New York Press. Pp. 1-34.

Mizrachi, Nissim & Herzog, Hanna. 2012. "Participatory Destigmatization Strategies Among Palestinian Citizens, Ethiopian Jews and Mizrahi Jews in Israel" *Ethnic and Racial Studies*, 53:(3):418-435.

חומר לקריאה נוספת:  
בהתאם להנחיות באתר המודל

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :  
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %  
הרצאה 0 %  
השתתפות 0 %  
הגשת עבודה 0 %  
הגשת תרגילים 0 %  
הגשת דו"חות 20 %  
פרויקט מחקר 0 %  
בחנים 0 %  
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:  
יש להגיש שני דו"חות קריאה בהתאם להנחיות באתר הקורס